

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (28 Ağustos – 1 Eylül)**Türkiye**

- Türkiye ekonomisi, 2023 yılının ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre %3.8 büyüdü.
- TCMB Ağustos ayı PPK toplantısının özetlerinde, önümüzdeki aylarda enflasyon üzerindeki yukarı yönlü risklerin canlı olduğuna, güçlü iç talebin doğrudan ve cari denge üzerinden fiyat istikrarını bozduğuna dikkat çekerek yürütülen parasal sıkılaştırmanın enflasyon görünümünde iyileşme sağlanana kadar "kademeli olarak" güçlendirileceğini belirtti.
- TCMB, vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranını yıllık %15.75'ten %25.75'e, avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranını ise yıllık %16.75'ten %26.75'e yükseltti.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's Türkiye'nin 2023 ve 2024 yılı büyüme tahminlerini yukarı yönlü revize etti. Buna göre 2023 yılı beklentisi %2.6'dan %4.2'ye, 2024 yılı beklentisi %2'den %3'e yükseltildi.
- 2023 yılı Ağustos ayında ihracat yıllık bazda %1.6 oranında artışla 21 milyar 619 milyon dolar olurken, ithalat %6.3 oranında azalışla 30 milyar 494 milyon dolar oldu. Böylece dış ticaret açığı Ağustos'ta geçen yılın aynı ayına göre %21.2 düşerek 8 milyar 875 milyona geriledi.
- İmalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Ağustos'ta 49'a geriledi.

ABD

- ABD ekonomisi ikinci çeyrekte beklentilerin altında %2.1 büyüdü.
- Conference Board Tüketici Güven Endeksi, Ağustos'ta aylık bazda 7.9 puan azalarak 106.1 oldu ve beklentilerin altında kaldı.
- Case-Shiller konut fiyat endeksi Haziran'da aylık bazda %0.9 artarken, yıllık bazda %1.2 düştü.
- Ağustos'ta özel sektör istihdamı 195 bin olan beklentilerin altında 177 bin kişi arttı.
- Chicago PMI Ağustos'ta beklentilerin üzerinde 48.7 gerçekleşti.
- Haftalık işsizlik maaşı başvuruları 26 Ağustos ile biten haftada 228 bin ile beklentilerin altında gerçekleşti.
- Temmuz'da çekirdek kişisel tüketim harcamaları endeksi beklentilere paralel aylık bazda %0.2 arttı.
- Ağustos'ta tarım dışı istihdam 187 bin ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi. İşsizlik oranı beklentilerin üzerinde %3.8'e yükseldi. Ortalama saatlik ücretlerdeki aylık artış ise %0.2 seviyesine geriledi.
- Ağustos'ta ISM imalat endeksi 47 olan beklentilerin üzerinde 47.6 oldu.
- Ağustos'ta imalat PMI nihai verilere göre 47.9 oldu.

Avrupa

- Euro Bölgesi'nde Ağustos'ta enflasyon beklentilerin üzerinde yıllık bazda %5.3 arttı.
- ECB'nin 27 Temmuz'daki toplantısının tutanaklarına göre ECB üyeleri, mevcut belirsizlikler ve yerleşik enflasyonu düşürmenin büyük maliyetleri göz önüne alındığında, "para politikasını daha fazla sıkılaştırmayı yeterince sıkılaştırmamaya" tercih edebilir.
- Euro Bölgesi'nde Ağustos'ta imalat PMI beklentilerin altında 43.5 oldu.
- Almanya'da TÜFE Ağustos'ta beklentilerin üzerinde yıllık bazda %6.1 yükseldi.
- Almanya'da Ağustos'ta imalat PMI beklentilere paralel 39.1 oldu.
- İtalya ekonomisi ikinci çeyrekte beklentilerin altında yıllık bazda %0.4 büyüdü.
- İtalya'da Ağustos'ta imalat PMI beklentilerin altında 45.4 oldu.
- Fransa'da Ağustos'ta imalat PMI beklentilerin altında 46 oldu.
- İngiltere'de Ağustos'ta imalat PMI 43'e geriledi.

Asya

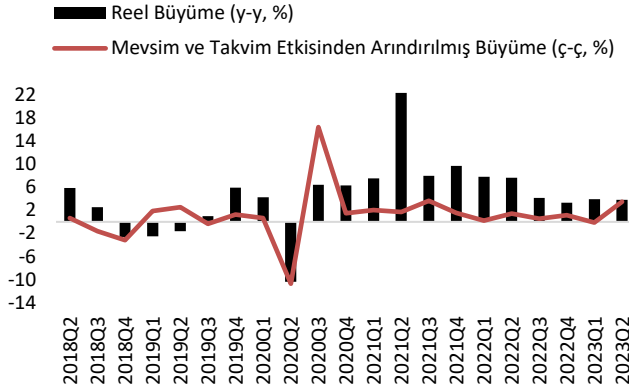
- Çin'de resmi imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Ağustos'ta 49.7 gerçekleşerek art arda beşinci ayda da 50 seviyesinin altında kaldı.

- Çin Merkez Bankası (PBOC) finansal kurumların 15 Eylül'den itibaren tutması gereken zorunlu karşılık rezerv oranını %6'dan %4'e düşürdü. Ayrıca konut alımlarında ödenmesi gereken peşinat tutarları düşürüldü ve bankalardan mevcut mortgage faizlerini düşürmeleri istendi.

Ayrıntılar...

Yurt içi

Türkiye ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde %3.8 büyüdü.

Kaynak: TÜİK

Türkiye ekonomisi, 2023 yılının ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre %3.8 büyüdü (piyasa beklentisi: %3.4). İlk çeyrek büyüme oranı %4'ten %3.9'a revize edildi. Gayrisafi yurt içi hasıla büyüklüğü ikinci çeyrekte cari fiyatlarla bir önceki yıla göre %60.7 artarak 5 trilyon 502 milyar 192.5 milyar TL oldu. Takvim etkisinden arındırılmış GSYH, ikinci çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %5 arttı.

Yüksek enflasyon ortamının talebi öne çekmesinin yanı sıra seçim döneminde artan yatırımlar ve deprem sonrası yatırımların da

artmasının etkisiyle büyüme oranı ilk çeyreğe yakın gerçekleşti. İkinci çeyrekte hanehalkı tüketimi büyümeye yine en yüksek katkı veren kalem olsa da önceki çeyreğe göre bir miktar yavaşladı. Hanehalkı tüketimindeki yavaşlamayı ise hızlanan yatırımlar telafi etti. Deprem felaketi ve seçimlerin ardından yatırımların büyümeye katkısı 2.çeyrek itibarıyla belirginleşti. Net ihracatın negatif katkısının yükselmesi ise büyümeyi yavaşlatan en önemli unsur oldu. Sektörler bazında ise en yüksek katkı hizmetlerden gelirken, sektör büyümesinin ikinci çeyrekte yavaşladığı ve büyümeye katkısının azaldığı görülüyor. İkinci çeyrekte en hızlı artan kalem vergi sübvansiyon kalemi olurken, deprem sonrası yapılaşmayla birlikte inşaat sektöründeki büyüme de hızlandı.

Son dönemde harcamaları kısıtlayan buna karşın özellikle ihracat yapan sektörleri destekleyecek şekilde üretimi artırıcı kararların (tüketici kredilerini sınırlarken KOBİ kredilerinin desteklenmesi gibi) alındığı görülüyor. Bu durumun Türkiye büyümesine çok yüksek katkı sağlayan hatta büyümede belirleyici olan hanehalkı tüketim harcamalarında düşüşe neden olmasıyla büyümede yavaşlama yaşanabilir. Üçüncü çeyrekte turizm sezonunun devam etmesi ve kurlarda yaşanan yükselişin ihracatı desteklemesiyle dış ticaretin negatif etkisinin azalacak olması, tüketici harcamalarındaki düşüşü bir miktar telafi edebilir. Bununla birlikte son çeyrekte finansal koşullardaki sıkılaştırmanın etkilerinin de belirginleşecek olması, sezonun bitmesiyle turizm gelirlerinde yaşanacak azalma ve kurlardaki yükseliş ihracatı desteklese de Avrupa gibi ticaret ortaklarımızın ekonomilerindeki bozulma nedeniyle büyüme oranının negatif gerçekleşme ihtimali artmış görünüyor. Bu durumda 2023 yılı büyüme oranının %5 beklentisinin altında gerçekleşme ihtimali artarken, Eylül ayında açıklanacak Orta Vadeli Program rakamları yakından izlenecek.

Yurt dışı

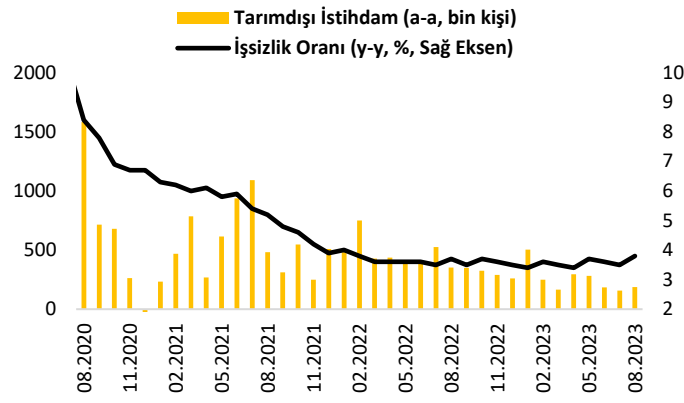
ABD ekonomisi ikinci çeyrek büyüme oranı %2.1'e aşağı yönlü revize edildi.

ABD Büyüme Oranı Bileşenleri							
% Ç-Ç	2023Ç2 (revize)	2023Ç2 (öncü)	2023Ç1	2022	2021	2020	2019
Reel GSYH (%)	2.1	2.4	2.0	2.1	5.9	-2.8	2.3
Kişisel Tüketim Harcamaları	1.7	1.6	4.2	2.8	8.3	-3.0	2.0
Kamu Harcamaları	3.3	2.6	5.0	-0.6	0.6	2.6	3.3
Stok Etkisi	-0.09	0.14	-2.14	0.7	0.2	-0.6	0.1
Dış Ticaret Etkisi	-0.22	-0.12	0.58	-0.4	-1.3	-0.3	-0.1

Kaynak: BEA

ABD ekonomisi 2023 yılı ikinci çeyrek büyüme oranı %2.4'ten %2.1'e aşağı yönlü revize edildi. Aşağı yönlü revizyonda, özel stok yatırımı ve konut dışı sabit yatırımlardaki aşağı yönlü revizyon belirleyici oldu. Tüketim harcamaları ilk çeyreğe göre 0.1 puan yukarı yönlü güncellendi. Kamu harcamalarında da 0.7 puanlık bir yukarı yönlü güncelleme oldu.

ABD'de işsizlik oranı 3 ay sonra yükselerek %3.8 oldu.

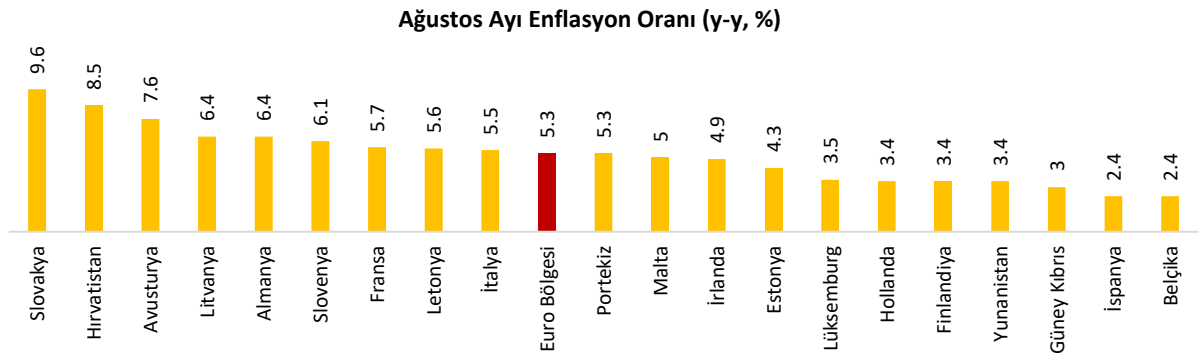
Kaynak: Reuters

ABD'de tarım dışı istihdam Ağustos'ta 170 bin artış beklentisinin üzerinde 187 bin kişi arttı. Temmuz ayı verisi 187 bin kişiden 157 bin kişiye revize edildi. İşsizlik oranı Ağustos'ta beklentilerin üzerinde gerçekleşerek %3.8 seviyesine yükseldi.

Verilere göre ortalama saatlik kazançlar Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %4.4 olan beklentilerin altında %4.3; aylık bazda %0.3 olan beklentilerin altında %0.2 arttı. İşgücüne katılım oranı Temmuz'da %62.8 ile bir önceki aya göre 0.2 puan yükseldi.

İstihdam oranı ise bir önceki aya göre değişmeyerek %60.4 oldu. ADP özel sektör istihdam verisi ise Ağustos'ta 195 bin olan tahminlerin altında 177 bin kişi arttı.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Ağustos'ta öncül verilere göre %5.3 oldu.

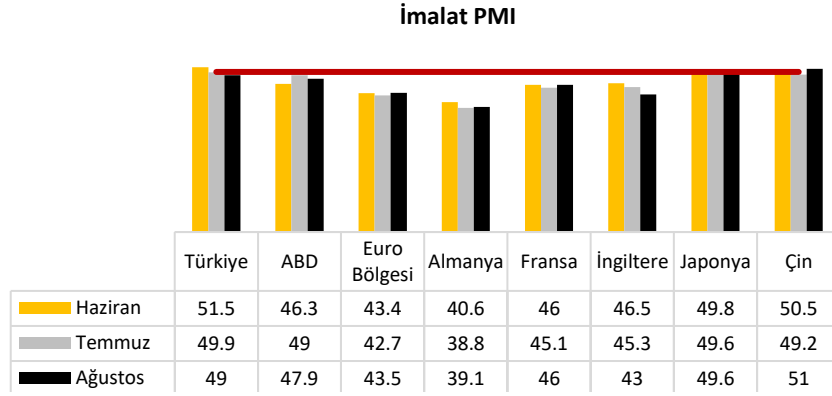

Kaynak: EuroStat

Euro Bölgesi'nde TÜFE Ağustos'ta öncü verilere göre aylık bazda %0.6 arttı. Enflasyon yıllık bazda %5.3 ile bir önceki aya göre değişim göstermedi. Enerji fiyatlarındaki düşüş enflasyona düşüş yönlü destek vermeye devam

ederken, düşüş hızının yavaşlaması enflasyondaki gerilemenin de durmasına neden oldu. Çekirdek enflasyon aylık bazda %0.3 arttı; yıllık bazda %5.5'ten %5.3'e geriledi. Avrupa Birliği'nde Ağustos'ta enflasyonun en hızlı arttığı ülke %9.6 ile Slovakya oldu. En düşük artış ise %2.4 ile Belçika'da yaşandı. Euro Bölgesi için 2023 yılı enflasyon beklentisi %5.4 seviyesinde bulunuyor.

İmalat PMI verilerinde karışık seyir gözlemlendi.

Kaynak: Reuters

Ağustos'ta imalat PMI'da hızlı bir geri çekilme yaşandı. Çin'de ise imalat PMI 51'e yükselerek eşik seviyeyi aştı ve Çin ekonomisine ilişkin olumlu beklentileri artırdı.

Türkiye'de imalat PMI Ağustos'ta 49'a geriledi. Söz konusu gerilemede şirketlerin yeni siparişlerinin azalması etkili oldu. ABD'de imalat PMI 47.9'a gerilerken, ISM imalat endeksi ise beklentilerin üzerinde 47.6 gerçekleşti. Euro Bölgesi'nde 43.5'e yükselen imalat PMI, Almanya'da 39.1'e, Fransa'da 46'ya yükseldi. İngiltere'de ise

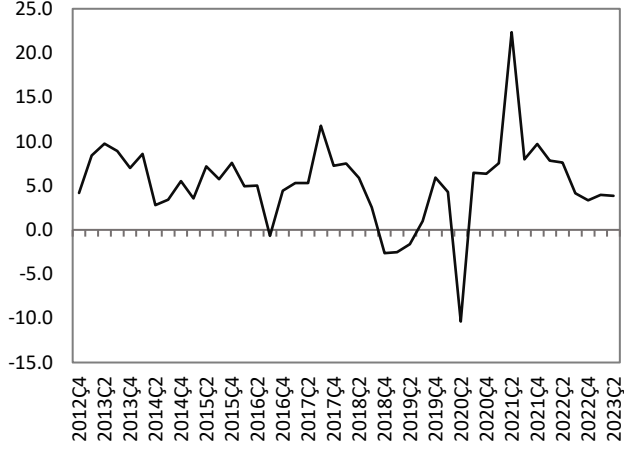
Haftalık Veri Takvimi (4 – 8 Eylül 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
4.09.2023	Türkiye	TÜFE (Ağustos, y-y)	%47.83	%58.94 (Açıklandı)	
		Yİ-ÜFE (Ağustos, y-y)	%44.50	%49.41 (Açıklandı)	
	Almanya	Dış Ticaret Dengesi (Temmuz)	18.7 milyar €	15.9 milyar € (Açıklandı)	
5.09.2023	Türkiye	Reel Efektif Döviz Kuru (TÜFE bazlı, Ağustos)	48.82	--	
	ABD	Fabrika Siparişleri (Temmuz, a-a)	%2.3	-%2.5	
	Euro Bölgesi	Hizmetler PMI (Ağustos)	50.9	48.3	
		ÜFE (Ağustos, y-y)	-%3.4	-%7.6	
	Almanya	Hizmetler PMI (Ağustos)	52.3	47.3	
	Fransa	Hizmetler PMI (Ağustos)	47.1	46.7	
	İtalya	Hizmetler PMI (Ağustos)	51.5	50.2	
	İngiltere	Hizmetler PMI (Ağustos)	51.5	48.7	
	Japonya	Hanehalkı Harcamaları (Temmuz, y-y)	-%4.2	-%2.5	
		Hizmetler PMI (Ağustos)	53.8	54.3	
	6.09.2023	ABD	Hizmetler PMI (Ağustos)	52.3	51
			ISM Hizmetler Endeksi (Ağustos)	52.7	52.5
			Dış Ticaret Dengesi (Temmuz)	-65.5 milyar \$	-68 milyar \$
			Bej Kitap	--	--
Euro Bölgesi		Perakende Satışlar (Temmuz, y-y)	-%1.4	-%1.2	
Almanya		Fabrika Siparişleri (Temmuz, a-a)	%7	-%4	
7.09.2023	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (Ağustos)	19.3 milyar ₺	--	
	ABD	Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	228 bin kişi	235 bin kişi	
	Euro Bölgesi	GSYH (2.çeyrek, y-y, revize)	%1.1	%0.6	
	Almanya	Sanayi Üretim Endeksi (Temmuz, a-a)	-%1.5	-%0.2	
	İtalya	Perakende Satışlar (Temmuz, y-y)	%3.6	--	
	Japonya	Öncül Göstergeler Endeksi (Temmuz)	108.9	--	
8.09.2023	Almanya	TÜFE (Ağustos, y-y)	%6.2	%6.1	
	Fransa	Sanayi Üretim Endeksi (Temmuz, a-a)	-%0.9	-%0.2	
	Japonya	GSYH (2.çeyrek, yıllıklandırılmış)	%3.7	%5.5	

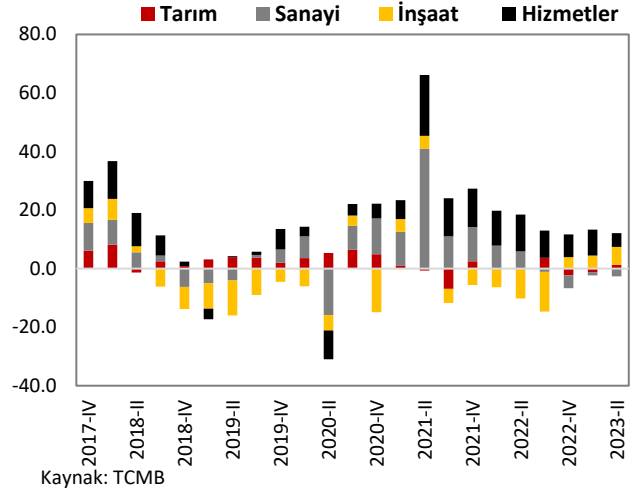
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

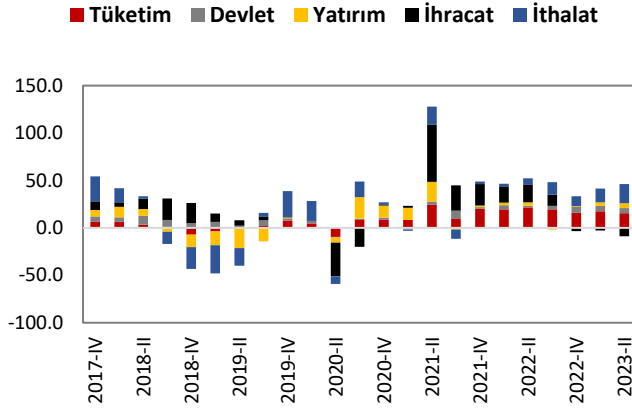
Reel GSYH (y-y, %)

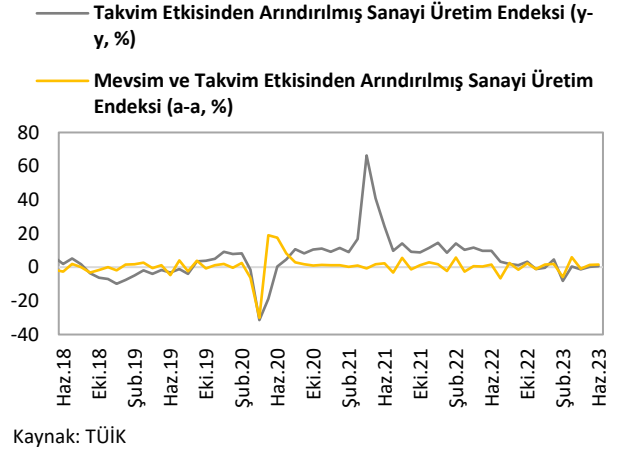
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

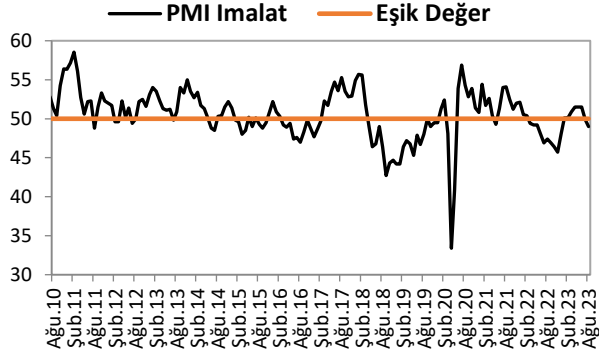
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

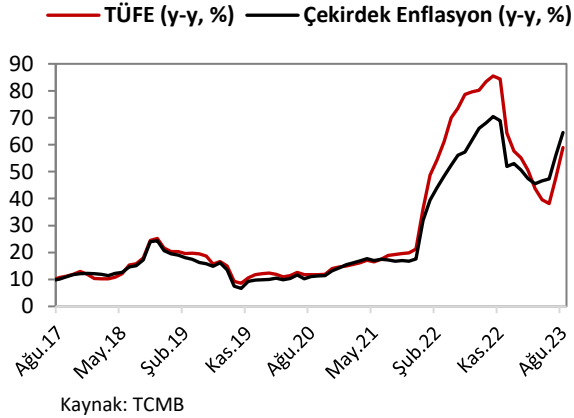

İmalat PMI

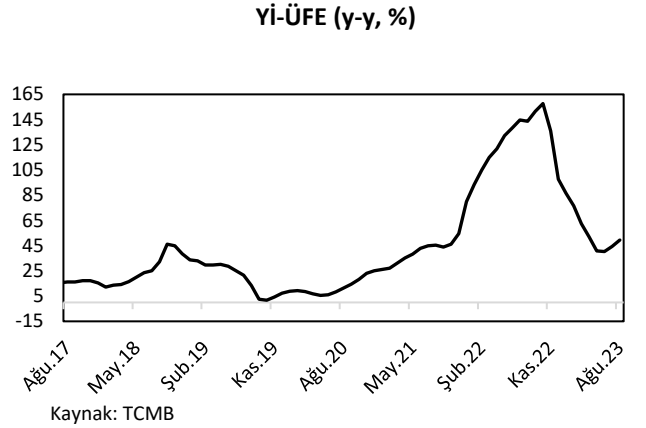

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

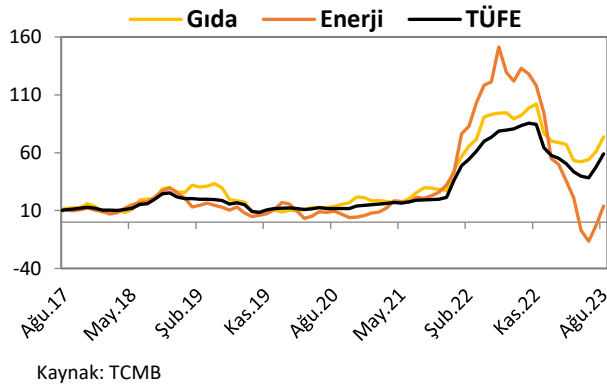
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

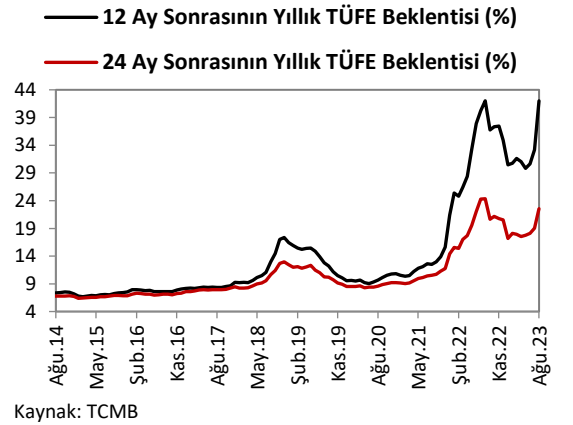
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

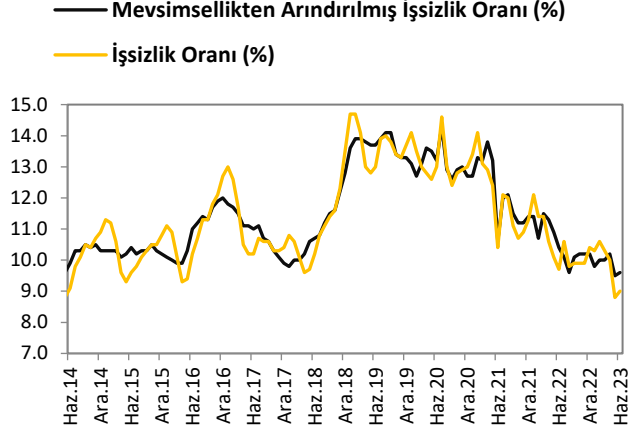

Enflasyon Beklentileri

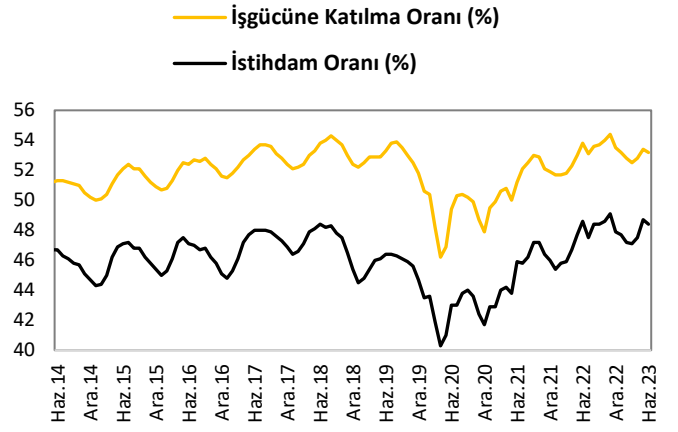

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

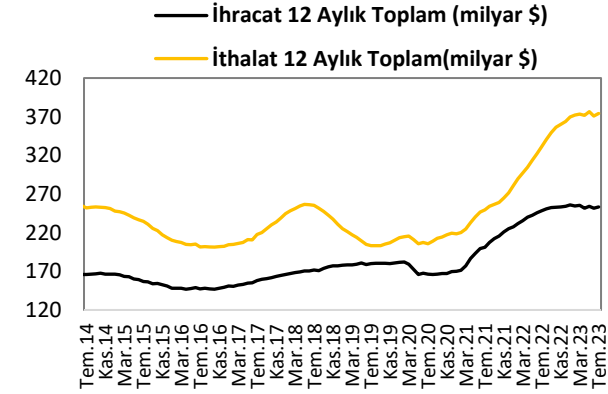

İşgücüne Katılım Oranı

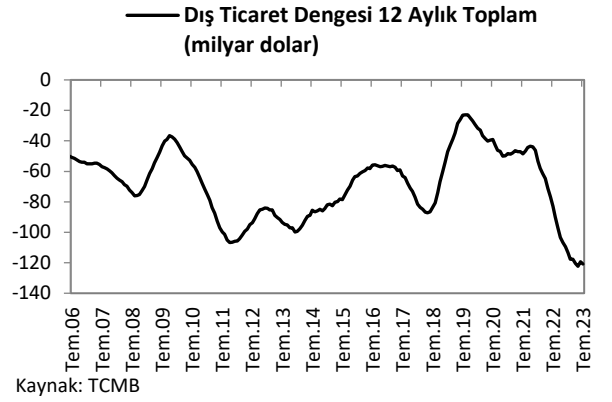

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

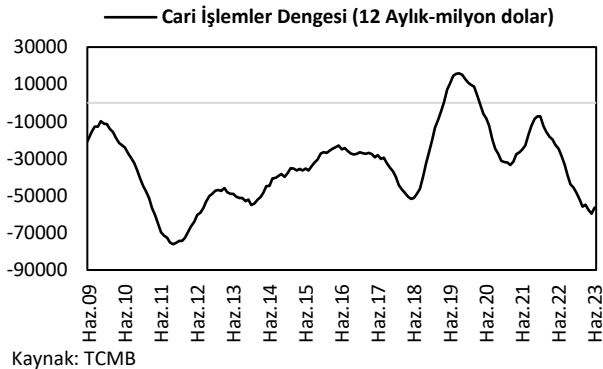
İthalat-İhracat

Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

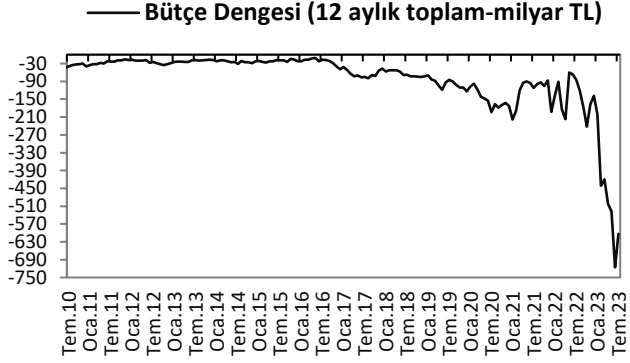

Sermaye ve Finans Hesabı

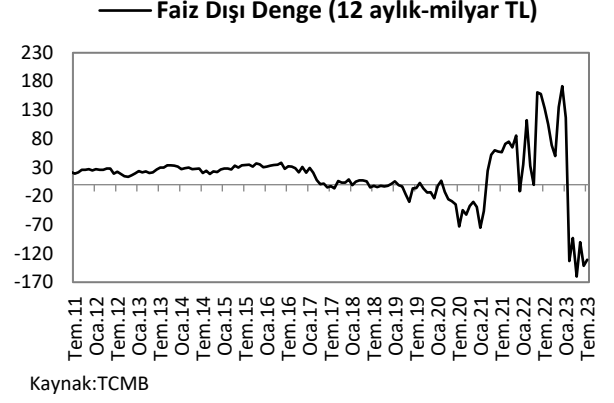

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

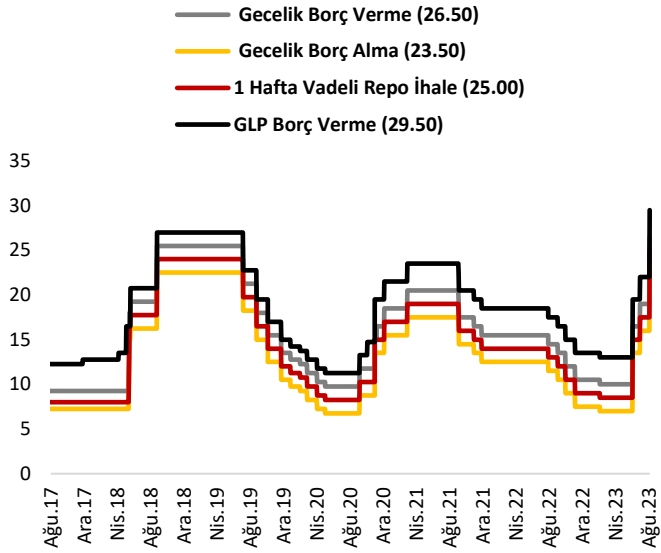
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	5,502,192 (2023-II)	3.8 (2023-II)	9.6 (Haziran 2023)	0.6 (Haziran 2023)	76.1 (Ağustos 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Ağustos)	58.94	64.58	49.41		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (25.08.2023)	4,545,719	12,025,286	12,343,368	413,525	75,955
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (04.09.2023)	23.50	26.50	25.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	0.67 (Haziran 2023)	32.3 (Temmuz 2023)	20.1 (Temmuz 2023)	-12.2 (Temmuz 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,485.6		
2022	1,905.3	2,128.9	2,517.0		
Son Yayınlanan	2,643.1 (Temmuz 2023)	3,179.9 (Temmuz 2023)	2,934.2 (2023-I)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Temmuz)	141.1	95.3	-45.8	-22.2	
2022 (Temmuz)	261.0	197.0	-64.0	-47.3	
2023 (Temmuz)	455.8	504.4	48.6	86.3	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	3.7 (2023-II)	31.2 (2023-I)	-5.8 (2023-II)		

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özlem Kanbur	Müdü Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriş	Müdü Yardımcısı	naimedogan.eriş@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Müdü Yardımcısı	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Müdü Yardımcısı	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hişbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.